

PROBUDNIČKI LIST

ORGAN OKRUŽNOG ODBORA NARODNOG FRONTA — DOBOJ

Broj 6 — Godina I.

Doboj, subota, 23 novembar 1946

Цијена 2. — динара

Zasjedanje Ustavotvorne Skupštine Narodne Republike Bosne i Hercegovine

BURO PUCAR-STARI

11 novembra započelo je zasjedanje Ustavotvorne skupštine N. R. Bosne i Hercegovine. Po prvi puta u istoriji Bosne i Hercegovine sastali su se slobodno izabrani predstavnici naroda da suvereno odlučuju o uređenju zemlje, da donesu osnovni zakon — Ustav Narodne Republike Bosne i Hercegovine i time dovrše izgradnju bosansko-hercegovačke državnosti u okviru zajedničke države naroda Jugoslavije.

Ako pogledamo u prošlost naše Bosne i Hercegovine vidimo da je Bosna i Hercegovina robovala, bez ikakvih prava, iskorišćavana od nenarodnih režima ili okupatora. Nije se nimalo razlikovala robovanje Osmanlijskom carstvu od robovanja tamnim silovateljima — Austro - Ugarskoj monarhiji. Svi narodi Bosne i Hercegovine bez razlike i Srbi i Muslimani i Hrvati bili su ugnjetavani, prezteni i sprječavani u svom ekonomskom, političkom i kulturno-prosvjetnom razvoju. Ni u starijoj Jugoslaviji stanje nije bilo bolje. Naši narodi i dalje su bili izrabljivani, bez slobode i ravnopravnosti. Ti nenarodni režimi su učvršćivali svoju vlast na smrti kao najpogodnije to za svoje priljivo djelovanje. Kroz Narodno-oslobodilačku borbu, pod vodstvom Komunističke Partije i Maršala Tita, naši narodi boreći se

protiv okupatora, stvarali su uslove za ostvarenje nove, zajedničke, ravnopravne državnosti zajednice svih naroda Federativne Narodne Republike Jugoslavije. U okviru te zajednice ostvarila je naša Bosna i Hercegovina svoja državnost i svoj suverenitet kao ravnopravan član ostalih Narodnih republika. Ono što je izbornom u toku Narodno-oslobodilačke borbe potvrđeno je na državnim izborima 11 novembra 1945 god. i na izborima 13 oktobra o. g., kada su narodi Bosne i Hercegovine prvi put slobodno izabrali svoje predstavnike.

Ovi izbori pokazali su da su naši narodi ogromnom većinom potvrdili program obnove i izgradnje naše Domovine, da su prihvatili program Narodnog Fronta i pravilno ocijenili rezultate koje je N. F. postigao od Oslobođenja do danas.

Donošenjem Ustava Federativne Narodne Republike Jugoslavije otvoreni su svi uslovi potrebni da pojedine Narodne republike donesu svoje Ustave. Taj zadaci — donošenje Ustava Bosne i Hercegovine — izvršile Ustavotvorne skupštine izabrane na izborima 13 oktobra o. g.

Prvo zasjedanje Ustavotvorne skupštine otvorilo je narodni poslanik drug Osman Karabegović i zamolio sekretara Ustavotvorne skupštine.

Poslije pročitanoj Ukazu drug Osman Karabegović je predložio da Dr. Jakov Gručić, po godinama najstariji narodni poslanik, zauzme predsjedničko mjesto.

Poslanici koji su izabrani u dva izborna srezaj zadržali su se koji mandat zadržavaju a kojeg se odriču. Poslanici dobojskog okruga: Uglješa Damićević zadržao je mandat izbornog sreza Ođak, a odrekao se mandata izbornog sreza Mođriča u korist svog zamjenika Davida Davidovića člana O. N. odbora Doboj; narodni poslanik Bogomir Brajčević zadržao je mandat izbornog sreza Kuliča, a odrekao se mandata za izborni srez Novi Grad u korist svog zamjenika Pere Kovačevića, predsjednika S. N. odbora Ođak; narodni poslanik Drago Begić zadržao je mandat izbornog sreza Kuliča, a odrekao se mandata za izborni srez Derвента-grad u korist svog zamjenika Nežmudina Alagića.

Na drugoj sjednici Skupštine, poslije polaganja zakletve Narodnih poslanika izabranih je za predsjednika Ustavotvorne skupštine narodni poslanik Inj. Čazim Ugljen, za potpredsjednika Vaso Gajić, za I. sekretara Rudi Kolak, za II. sekretara Rade Jakšić.

Trećoj sjednici predsjedavao je izabrani predsjednik Inj. Čazim Ugljen. Na ovoj sjednici narodni poslanik Husnjica Kurt podnio je izvještaj predsjedništva Narodne skupštine Bosne i Hercegovine o radu od III. zasjedanja 26 aprila 1945 god. do sastanka Ustavotvorne skupštine. On je naglasio da je predsjedništvo Narodne skupštine završilo svoj trogodišnji rad na izgradnji naše Narodne republike, rad na konačnom očitovanju ideja i programa Narodnog pokreta te podnosi Ustavotvornoj skupštini na ocjenu i potvrdu sve zakonske odluke koje su donesene od 11. zasjedanja ZAVNOB-a, t. j. od 30 jana i 1. jula 1944 god. do danas.

Poslije diskusije o izvještaju Predsjedništva Narodne skupštine prešlo se na pretna nacrta Zakona o Prezidiumu Ustavotvorne skupštine koji je podnio narodni poslanik Duško Josipović u ime grupe od 10 narodnih poslanika. Nakon kraće diskusije nast Zakona je jednoglasno primljen.

Odmah iz tog izbornog predsjedništva članovi Prezidiuma Ustavotvorne skupštine.

Za predsjednika Prezidiuma izabran je drug Djuro Pucar-Stari, za I. potpredsjednika Dr. Zaim Šarac, za II. potpredsjednika Novak Mastilović, za sekretara Husnjica Kurt, za članove: Ivo Andrić,

Pomoćimo hrabro i abanskom narodu

Albanski narod imao je tešku prošlost u borbi za svoju slobodu i nezavisnost. Od XV. stoljeća, t. j. od vremena kada je Turska okupirala Albaniju, pa sve do njene oslobođenja od fašističkih okupatora, ova zemlja nije imala svoje nezavisnosti u pravom smislu te riječi. Turcima je ta zemlja bila potrebna radi vladavine na Balkanu. Osmanlije se u svojoj upravi Albanijom oslanjaju na albanske feudalce, aga i begove i, na račun naroda, izdajacki im pomažu. Turska okupacija onemogućavala je svako buđenje nacionalne svijesti albanskog naroda. Međutim, težnja naroda za oslobođenjem od otomanske tiranije nije mogla biti ugušena. Ugnjetici su ugušivali pokrete za nacionalno oslobođenje. Jedan od takvih ozbiljnih pokreta bio je konan XIX. stoljeća koji je također izvao ugušen. Zbog toga datum i istoriji albanskog naroda predstavlja 28. novembar 1912. godine nazvan "Praznik nacionalne zastave". To je dan kada su albanski tođubini na svom kongresu u Valoni istakli zahtjev da Albanija pripadne Albancima i da bude nezavisna.

Na konferenciji u Londonu 1913. godine Balkanska dobitva formalno autonomiju, ali stvarno postaje balkanska pretekta drugu velikih evropskih država. Zbog toga i Italije. Upravu tadašnje Albanije sočinjavaju begovi i plemenske starijše koji su vrlo lakopodpadali pod uticaj stranih imperijalističkih sila i sami postajali njihovi agenti. Neposredno pred prvi svjetski rat Austro-Ugarska i Italija dijelje između se Albaniju tako da Austro-Ugarska dobiva jugozapad, a Italija, južni dio Albanije. Za vrijeme prvog svjetskog rata Albanije prešla je ruku u ruke između sila Austro-Ugarske, Italije je okupirala Valonu, a 1920. dobila je mandat Lige naroda, za upravljanje Albanijom. Albanski narod se ne može s time da pomiri, Jurisa se i na zidine Valone. S druge strane 25.000 okupatora umire, a 100.000 boluje od malarije. Sve to primorava Italiju da se odrekne protektorata nad ovom zemljom. Pa i pored toga nezavisnost Albanije je samo prividna.

1924. godine narod se diže na ustanak protiv feudalaca čiji je predstavnik diktator Albanije Ahmet Zogu. Zogu izdajacko pomaže tadašnja reakcionarna jugoslovenska

Bezrelak na drugoj strani pri stupac

Juro Begić, Jozo Bakrač, Bogomir Brajković, Dr. Vaso Butozan, Uglješa Damićević, Ferid Čengić, Rodoljub Colaković, Dr. Branko Čubrilović, Suljevan Filipović, Avdo Himo, Osman Karabegović, Dušan Kovačević, Pašaga Mandžić-Murat, Mato Marković, Vlado Segrt, Nenana i Vlatković, Tošo Vujasinović i Hasan Erkić.

Predsjednik Prezidiuma Ustavotvorne skupštine drug Djuro Pucar-Stari u kratkom govoru zahvalio se na povjerenju i između ostalog rekao: "Ispred izabranih drugova smatram za svoju dužnost da izjavim da ćemo mi u periodu kada dati sve od snage da osuđavamo tekovine Narodno-oslobodilačke borbe koje su naš narod i naša Armija u toku borbe izvojevali. Mi ćemo čuvati zakonitost naše Ustavotvorne skupštine i naše zajedničke domovine Jugoslavije na bazi Ustava koji će ova Ustavotvorna skupština donijeti i na bazi Ustava FNRI."

Iza toga je Predsjednik Vlade drug Rodoljub Colaković pismenim obrazloženjem ostavio vladu. Ustavotvorne skupštine nije uvela ostavku vladu nego je dala ponovo povjerenje za njen dalji i uspješan rad.

Vlada Bosne i Hercegovine dostavila je ustavotvornom

Dobojski list izlazi jedanput nedeljno. — Redakcija i administracija: Maršala Tita ulica (zgrada Okružnog odbora №9-a). — Telefon 43.

odboru skupštine prijedlog nacrta Ustava koji je jednoglasno objavljen i u našoj dnevnoj štampi i na taj način stavljani na uvid i razmatranje šilavom narodu. Svaki građanin naše Republike ima mogućnost da se s njim upozna dok još traje preses nacrta Ustava u ustavotvornom odboru i da ga svoje mišljenje, prijedloge i sugestije u cilju da ga nešto bolje i pravilnije formuliše.

Nacrt Ustava daje sve potrebne garancije da će Srbi, Muslimani i Hrvati u Bosni i Hercegovini i dalje zajednički graditi svoju Domovinu kao što su je zajednički gradili u toku N. O. Bosne i od Oslobođenja do danas. Nacrt Ustava, usvajajući sve ostale principe koje je obuhvatio Savezni Ustav, održava i sve specifičnosti naše Republike. Vlada nacrt Ustava ozakunjuje sve ono što je u nacrtu zemlji da se u budućnosti i perspektive za dalji razvoj. On je rezultat našeg prednjeg puta i stvara uslove za bolju i srećniju budućnost našeg naroda. Donošenje Ustava Narodne Republike Bosne i Hercegovine, kao i nastanak Narodne Republike, predstavljaju zavrsnu fazu u organizaciji naše Federativne Narodne Republike Jugoslavije kao države.

